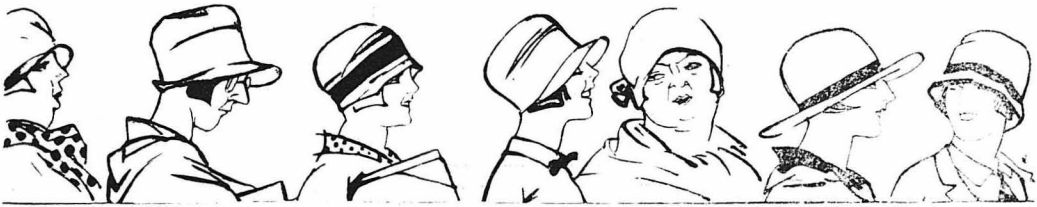

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΤΥΧΟΣ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΦΕΩΝΤΩΡ ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΒΣΚΥ

‘Η ζωή του συγγραφέως τεύ ‘Εγκλήματος και’της Τιμωρίας’. ‘Η δειλία του απέναντι των γυναικών. Σεινός και παρνετικός, αγαθός και τίμιος. Τό πείραγμα του Τουρκάνιεφ. ‘Ο Ντοστογιέβσκυ καταδικασμένος σέ θάνατο. ‘Η... καλσούνη του Τσάρου. Στή Σιβηρία. ‘Ο γάμος του. Τό μαρτύριό του. ‘Η συζυγική του ζωή. Τα βίβανά του. κλπ. κλπ.

‘Ο μεγάλος Ρώσος μυθιστοριογράφος Φεωντόρ Ντοστογιέβσκυ είνε ένα άπ’ τά σπάνια παραδείγματα ανθρώπων διανοουμένων, οι όποιοι, άφροισμένοι όλόκληροι στην τέχνη τους δέ σηκώνουν τό κεφάλι τους νά κοιτάζουνα γυναίκα. ‘Από μικρό παιδί αισθανόταν έμφυτη δειλία μπρός στις γυναίκες και τίς απέφυγε σσα η-ματικώς, μολονότι κατά βάθος ή τρυφερό και τίς αισθαντική ψυχή του λαχταρούσε τή θέμη της γυναικείας άγάπης. Και όταν άκόμα έφθασε σέ ήλικία κατά την όποία οι άνδρες μονάχα τή γυναίκα έχουν στό νου τους, εκείνος εξακολούθησε νά είνε ντροπαλός και μαζεμένος απέναντι του ώραίου φίλου. Τήν εποχή εκείνη (1844) είνε γράλει τό πρώτο του μυθιστόρημα, τό «Φτωχόκοσμο», που τόν άνδέεισε άιέσως ός ένα άπ’ τους μεγαλύετους λογογράφους της Ρωσίας. ‘Η μεγάλη ήρήνη του είνε μαγεύσει ός ήτο έπομενον όλες τίς κριές και τίς δεσπαινίδες που τόν γνώριζαν και ό Φένια θά μπορούσεν τότε, άν ήθελε νά περάση ζωή πολύ ευχάριστη εν τώ μέσφ τής λατρείας και του θαυμασμού τώσων ώραιών γυναικών.

Μά ή δειλία του είνε γίνει παροιμιώδης,μέχρι του σημείου νά πολήμησ ή Τουρκάνιεφ — ό όποίος έξήλεσε τόν Ντοστογιέβσκυ γιά τήν μεγάλη του έπιτυχία — νά γράψη ένα ποιήμα, στό όποιο παρουσίαζε τόν αιδήμονα Φεωντόρ νά λιγοθυμά ήπ’ τήν ντροπή του, έπειδή κάποιον άντραίκα του έπιασε τό χ’σι. Τό μοχθηρό αυτό πείραγμα είνε πληγώσει πολύ τήν καρδιά του Ντοστογιέβσκυ, μά χωρίς και νά τόν άναγκάσει νάλλάξη τακτική και νά φανή του λοιπού πώ θαρραλέος απέναντι των γυναικών. ‘Ολη τήν προσοχή του τήν άπορροφούσε ή τέχνη του...

‘Υστερ’ από λίγα χρόνια, του συνέβηκε ή τρομερή εκείνη περιπέτεια που άλλαξε οικόμα τή ζωή του. Τόν κατηγόρησαν πως έλαβε ένεργόν μέρος στην άναρχική συνομοσία του Πετροβέβσκυ και τόν καταδίκασαν σέ θάνατο μαζί με δεκαεπτά άλλους συντρόφους του. Τήν τελευταία όμως στιγμή τους άνήγγειλαν πως ό Τσάρος μετέτρεψε τήν ποινή του σέ τετραετή καναναγκαστικά έργα στη Σιβηρία. Πράγματι, ό Ντοστογιέβσκυ πέρασε τέσσερα όλόκληρα χρόνια τρομερής δυστυχίας στα βάθη της άχνοτής χιονοσκεπασμένης Σιβηρίας, μέσα στό ύγρό και άνήλιαγο κάταρα, έχοντας παρέα μονάχα κλέφτες και δολοφόνους. Τό παράξενο όμως που κάνει τή περίπτωση τόν μοναδική στόν κόσμο είνε πως ό τραγικός αυτός συγγράφης άντλησε από κεινό τό περιβάλλον τής εσχάτης καταπίεσως ήθικά διδάγματα, άπ’ τά όποια είνε εξάλλου ποτισμένο όλο τό κστολινό έργο του.

‘Οταν τελείωσε τά χρόνια τής φυλακής του, τόν μετέφεραν στό Σεμιπαλαντόσκ, ένα μικρό χωριό τής Σιβηρίας, όπου σύμφωνα με τόν ρωσικό νόμο, και πριν τόν άφισουν όλότατα ελεύθερο έπρεπε νά ύπηρετήση κάμποσα χρόνια ός στρατιώτης. ‘Ηταν τότε τριάντα τριών χρονών και μέχρι τής έποχής εκείνης δέν είνε άκόμα άγαπής. Είνε όμως αισθανθή τόσο πολύ, κατά τό διάστημα τής φυλακισώσ του, τήν άνάγκη μιας γυναικείας στροφής, όστε ήταν πρόθυμος ν’ άνοήξη τήν καρδιά του, που τήν κρατούσε τόσον καιρό κλεισμένη, σ’ όποια γυναίκα έβλεπε μπροστά του. Και ή μοιραία αυτή γυναίκα δέν άργησε νά του παρουσιασθή.

Μεταξύ των άξιωματικών του συντάγματος στό όποίον ύπηρετούσε ό Ντοστογιέβσκυ, στό Σεμιπαλαντόσκ, ήταν και κάποιος λοχαγός Ισάιεφ όνόματι, ένας άνθρωπος πολύ καλός. ‘Ηταν φθισικός και όλοι οι γιατροί τής πόλεως τόν είνενα καταδικάσει. ‘Ο άξιωματικός αυτός, έξετίμησε πολύ τό συγγράφηά του όποιου τά μυθιστορηματικά ήταν ήδη γνωστά σ’ όλη τή Ρωσία, και τόν είνε προσκαλέσει πολλές φορές σπίτι του. ‘Η γυναίκα του λοχαγού, ή Μαρία Δημητρίεβνα, κόρη κάποιου

Μαμελούκου του Μεγάλου Ναπολέοντος, έκανε του Ντοστογιέβσκυ πολύ θερμή ύποδοχη και κατάφερε νά πείση τόν άπραγο άκόμα, σέ τέτοια ζητήματα Λογοτέχνη πως ήτανε μά ποιητική ψυχή καταδικασμένη νά μαραινεται στό ταπεινό εκείνο περιβάλλον, και νά τόν κινή νά τήν άγαπήση. ‘Η άλήθεια όπως είνε πως ή ποινή αυτή γυναίκα, προμανένοντας τό βέβαιο τέλος του συζύγου της, ήθελε νά δει από χέρι έναν άντρα γιά νά μή μείνη άργότερα στους πέντε δρόμους με τό μοναχογιώ της, τόν Παύλο Ισάιεφ.

Και, πράγματι, όταν ύστερ’ από λίγο καιρό, ό λοχαγός Ισάιεφ έκλεισε τά μάτια του, ή Μαρία Δημητρίεβνα είνενα γυναίκα του Ντοστογιέβσκυ. Μά τό ώριτό όνειρο διαλύθη, μόλις έγινε ό γάμος. Τότε μονάχα φάνηκε ή παγαμμένη γαρχατήρας τής «ποιητικής ψυχής», τής διστοραμένης δηλαδή Μαρίας Δημητρίεβνας, ή όποία έψησε κυριολεκτικώς τό ψάρι στό χιλιτό του δυστυχισμού του Ντοστογιέβσκυ, που είνε τόσην άναγκη άναπαύσεως. ‘Η άλήθεια είνε πως ή γυναίκα αυτή είνε προσβληθεί από φθισή και πως ή άρρώστια της τήν έκανε νευρική και ευέξαπτη. Μά, πάλι, είνε αδύνατο νά δικαιολογηθούν οι τρομερές σφηνές που έκανε διαρκώς του συζύγου της. Δέν τόν έφανε του Ντοστογιέβσκυ ή οικονομική άνέχειη του, ή τρομερή άρρώστια του, ήταν έπιληπτικός, και ή άγωνία του μη λαβαίνοντας ιδήσας άπ’ τους δούλους του, μά είνε και τή μέγανρον αυτή, ή όποια τόν έβριζε χυδαίωτα και τόν έξευτέλιζε σ’ όλους τους γνωστούς και τούς φίλους του. Και τό μικρό αυτό ποτήρι τό ήμε ό Ντοστογιέβσκυ, ός τόν πάτο όταν έμαθε πως ή γυναίκα τόν τόν άτατούσε με κάποιον νεαρό!...

Τήν τρομερή αυτή άλήθεια τήν άπεκάλυψε ή Μαρία Δημητρίεβνα μόνη της στόν άντρα της, με περισσή κινικότητα, προσθέτοντας σ’ όποια πως έτσι του έπρεπε! Δέν ήταν άνθρωπος ό συγγραφέας του ‘Εγκλήματος και της Τιμωρίας! ‘Ηταν ένας βορσικινιτής, ένας άρραστος που προκαλούσε τόν ήλιο με τίς κριές τής έπιληψίας που τόν έπαιναν! ‘Απορούσε μάάλιστα πως μπόρεσε νά ζήση τόσον καιρό μαζί του!...

‘Ο Ντοστογιέβσκυ άκουσε τήν άποκαλύψη αυτή με τρόμο. ‘Ενός που είνε γαρσίε κατάρθα όλη τήν ανθρώπινη ταπεινότητα με τους φυλακισμένους τής Σιβηρίας, είνε τρομάζει μπρος στην άπάνταση ψυχική πάροση αυτής τής γυναικας. Κατάλαβε πως τίποτα δέν τόν συνέδεε πια μαζί της. Και τήν έχώρισε, χωρίς όμως νά πάρη μέχρι τής τελευταίας στιγμής τής — ή Μαρία Δημητρίεβνα άπέθυσε φθισική — νά τήν ένοχίση οικονομικώς.

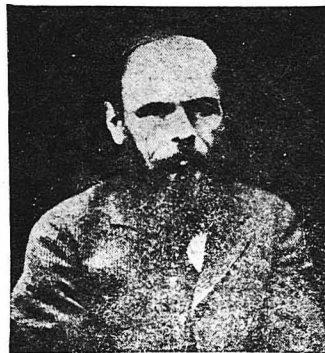
‘Οποιος διαβάση, τώρα, τόν «Αίσινο σύζυγο» τό άριστόεργμα του Ντοστογιέβσκυ, άς μη γελάση καθόλου με τίς περιπέτειες του κυρίου προσώπου του, ένας συζύγου που τόν άπατά ή γυναίκα του. Τό μυθιστόρημα αυτό είνε ή θλίβηρή άύτοεργαία του μεγαλύτερου των ρώσων μυθιστοριογράφων.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Α Δ Δ Α Γ Ε Σ

‘Ετσι λοιπόν χμαρικοί τό πάντα ταξιδιώτες,
‘Ετσι περνούν νοργά,
Σάν ένα χέρι άνίλειο, χαρές στερονίς και πτώτες,
Μαζί νά κρηγιά.

Κάρμποι βουά και ποταμοί και
[δέντρα τόν ίδιο πάνε
Σά μέσα σέ βουθ,
Μά σά σφυρίζε ή μηχανή, έμέ
[άποχαριετώνε
Πού φεύγουν πριν σταθώ...
(‘Ασπρόδελος) Μ. Μαλακάσης

Φεωντόρ Ντοστογιέβσκυ

